

ရခိုင်ပြည်နယ်အတွက် ဘာသာစကား လမ်းညွှန်ချက်

ပညာရေး

ဤ ရခိုင်ပြည်နယ်အတွက် ဘာသာစကားလမ်းညွှန်ချက်များက ပညာရေးစီမံကိန်းများတွင် အလုပ်လုပ်နေသော လူသားချင်း စာနာထောက်ထားမှု ဆိုင်ရာ စီမံကိန်း မန်နေဂျာများ၊ ကွင်းဆင်း လုပ်သားများ၊ ဘာသာပြန်များ အတွက် ယဉ်ကျေးမှုနောက်ခံ နှင့် ဘာသာစကား ဆိုင်ရာ သိမှတ်ဖွယ်ရာများကို ပြဋ္ဌာန်းပေးမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဤလမ်းညွှန်ချက်များသည် TWB မှ ကြီးမှူးပြုစုသော ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေး ဆိုင်ရာ ဝေါဟာရအသုံးအနှုန်း ၂၀၀ ကျော် ပါဝင်သည့် မြန်မာဘာသာခက်ခဲစွာ နှင့်တွဲကာ ထွက်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤလမ်းညွှန်ချက်များကို ဘာသာစကား လေးမျိုးဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ဖုန်း ပရိုဂရမ် သုံးပြီး အရေးအသားနှင့် အသံပုံစံဖြင့် အွန်လိုင်းနှင့် အော့ဖ်လိုင်းတွင် ရယူအသုံးပြုနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

glossaries.translatorswb.org/myanmar

ဤအသုံးအနှုန်းများကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်၊ အုပ်စုလိုက် ဆွေးနွေးချက်များနှင့် စားပွဲတင်သုသေတနာများဖြည့်စွက်ကာ ကျွန်ုပ်တို့မှ ပြုစုပြီး အတည်ပြု ခဲ့ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်း လိုအပ်နေသော လူ့အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပြောဆိုဆက်သွယ်ရန်အတွက် ဘာသာစကားဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် အကိုးအကားများ အကြောင်း ခြုံငုံဆွေးနွေးရန် myanmar@translatorswithoutborders.org ကို ဆက်သွယ်နိုင်ပါသည်။

စာသင်ခန်းထဲတွင်

ရိုဟင်ဂျာ ဒုက္ခသည်စခန်းများသည် စိန်ခေါ်မှုအပြည့်နှင့် ဘာသာစကားထွေပြားသည့် နေရာတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ စာသင်ခန်းတွင် ဘာသာစကားမျိုးစုံကို ကြားနိုင်သောကြောင့် အထူးသဖြင့် ပညာရေးနယ်ပယ်အတွက် မှန်လှပေသည်။ ငယ်ရွယ်သော စာသင်သားများက ၎င်းတို့၏ မိခင်ဘာသာစကား (များသောအားဖြင့် ရိုဟင်ဂျာ)ကို သုံးကြသော်လည်း ဆရာများကမူ ရိုဟင်ဂျာ၊ ရခိုင်၊ အင်္ဂလိပ် နှင့် မြန်မာဘာသာစကားများသုံးပြီး သင်ကြားပေးလေ့ရှိသည်။ ဤသို့ ရှုပ်ထွေးလှသော အခြေအနေတွင် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ဘာသာစကားနှင့် ဆက်သွယ်မှု လိုအပ်ချက်များ၊ ဦးစားပေးမှုများကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်ရပါမည်။

ရိုဟင်ဂျာလူ့အဖွဲ့အစည်းများက ၎င်းတို့၏ကလေးငယ်များအတွက် ပညာရေးကို ဦးစားပေးသော်လည်း ယဉ်ကျေးမှု ရှေးရိုးစွဲဝါဒက အပျိုဘော်ဝင်ပြီးသော မိန်းကလေးများ ပညာသင်ကြားခွင့်ကို ကန့်သတ်နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ရိုဟင်ဂျာ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း ၎င်း အယူအဆကို တစ်သမတ်တည်း ကိုင်တွယ်ခြင်း မရှိပေ။ ကျေးလက်နေ မိသားစုများက စစ်တွေမြို့နေ မိသားစုများနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် မိန်းကလေးများကို ကျောင်းတက်စေရန်အားပေးခြင်း နည်းပါးသည်။

ဘာသာရေး အဖွဲ့အစည်းများသည် ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးများ၏ ဘဝနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်တွင် သဟဇာတ ဖြစ်စေရန် အဓိကအခန်းမှ ပါဝင်သည်။ ကလေးများသည် အာရိဗိဘာသာနှင့် အရ်ဒူဘာသာကို မော့က်တက်ဘ် (moktab) (ကလေးများအတွက် အစွဲလမ်း ဘာသာရေးဆိုင်ရာ သင်ကြားမှု) သို့မဟုတ်မဒ္ဒရာဆာ (madrassa) (အဆင့်မြင့် အစွဲလမ်း ဘာသာရေးဆိုင်ရာ သင်ကြားမှု) တွင် လေ့လာသင်ယူကြသည်။ ဤ သင်တန်းဌာန နှစ်ခုစလုံးသည် အခြေခံပညာ အရေးနှင့်အဖတ် ကို သင်ကြားပေးသော်လည်း အစွဲလမ်း ဘာသာရေးဆိုင်ရာ သင်ကြားမှုကို အဓိကထားပါသည်။ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးများသည် အနည်းဆုံး ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ပညာရေးကို ပြီးမြောက်လေ့ ရှိသော်လည်း အမျိုးသမီးများက မဒ္ဒရာဆာကို တက်ရောက်လေ့ မရှိပေ။

ပုံရိပ်	အင်္ဂလိပ်	ရိုဟင်ဂျာ	ရခိုင်	မြန်မာ
	Circle	Gulguilla ဂုလ်ဂုလ်လျာ	Sat wai စက်ဝိုင်း	စက်ဝိုင်း
	Triangle	Thin kuinna တိန်ကူနား	Tree gan တြိဂံ	တြိဂံ
	Square	Sair kuinna ဆိုင်(ရ်) ကူနား	Saturan စတုရန်း	စတုရန်း
	Rectangle	Lomba sair kuinna လာမ်ဘာ ဆိုင်(ရ်) ကူနား	Toun hman sadugan ထောင့်မှန်စတုဂံ	ထောင့်မှန်စတုဂံ

ရခိုင် ဘာသာစကား အသံထွက်

ရခိုင် ဘာသာစကားကို စံ မြန်မာဘာသာ အပြောဟန် ကွဲတစ်ခုအဖြစ်မှတ်ယူပြီး၊ အကွရာ အတူတူအသုံးပြုပါသည်။ သို့သော်လည်း ရခိုင်ဘာသာအပြော၌သုံးသော ဝေါဟာရ နှင့် အသံထွက်များကား စံ မြန်မာစကားပြောဆိုဟန်နှင့် ကွာခြားကြသည်။ ရိုဟင်ဂျာ နည်းပြတို့ လေ့လာသိရှိကြသည်မှာ - မြန်မာဘာသာကို ရိုဟင်ဂျာ ကလေးများအား သင်ကြားသောအခါ ထိုမြန်မာစကားကို ကလေးများက ရခိုင် ဟန်အတိုင်း အသံထွက်သည်ဟု တွေ့ရှိရသည်။ ဥပမာအားဖြင့် အမျိုးသမီး ဆရာမကို စံ မြန်မာဘာသာဖြင့်ဆရာမ (sayama)ပြောလေ့ ရှိသည်။ ရခိုင်ဘာသာဖြင့် "sarama" အသံထွက်လေ့ ရှိသည်။ သူညီကို မြန်မာဘာသာဖြင့် သူညီ (thunya) ဟုခေါ်၍ ရခိုင်ဘာသာဖြင့်သွန်ရ (thunra) ဟုခေါ်သည်။ ယင်းက ကျောင်းသားများကို စိတ်ရှုပ်ထွေးစေ၍ နှစ်ဦးနှစ်ဘက် ကြားဆက်ဆံရေးကို အခက်အခဲ ဖြစ်ပေါ်စေသည်။

ပေတံနှင့် တိုင်းတာခြင်း - အင်္ဂလိပ်စာ၏ သြဇာလွှမ်းမှု

ဗြိတိသျှ ကိုလိုနီ ဖြစ်ခဲ့ဖူးသော မြန်မာနိုင်ငံတွင် အင်္ဂလိပ်စာကို ရုံးသုံးအဖြစ် နှင့် ပညာဆိုင်ရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများတွင် အချိန်အတော်ကြာ အသုံးပြုခဲ့သည်။ ယခုတိုင် အင်္ဂလိပ်စာကို ဒုတိယ ဘာသာစကားအဖြစ် သင်ကြားပေးနေပါသည်။ ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကား အပါအဝင် ဒေသတွင်းသုံး ဘာသာစကား အတော်များများတွင် အင်္ဂလိပ်စကားလုံးများကို ထည့်သွင်းအသုံးပြုနေသေးလျက်ရှိသည်။ အင်္ဂလိပ် စကားလုံးတစ်ချို့ကို အနည်းငယ် အသံထွက်ပြောင်းပြီး ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကားတွင် ငှားယူ အသုံးပြုကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကျောင်းကိုအက်ရှ်ကူးလ် (eshkul) နှင့် စာသင်ခန်းကိုကီလပ်စ် (kelas) ဟု ပြောလေ့ရှိသည်။ ပညာရေးဆိုင်ရာ အသုံးအနှုန်း ကွန်ဆူနန် (konsunan) (consonant) နှင့်ဘိုဝယ်လ် (bowal) (vowel) များသည် အင်္ဂလိပ်ဘာသာမှ တိုက်ရိုက် ငှားယူ အသုံးပြုနေခြင်း ဖြစ်သည်။ ဆရာများကမူ မြန်မာစာမှ (ဗျည်း (bhee) နှင့် သရ (tha ra) အသီးသီး) ကို စာသင်ခန်းများတွင် မကြာခင် အသုံးပြုလေ့ ရှိသည်။

အခြားသော ရိုဟင်ဂျာ အသုံးအနှုန်းများသည် အင်္ဂလိပ်စာ သြဇာလွှမ်းမှု ရှိသော်လည်း တိုက်ရိုက် ဘာသာပြန်ခြင်းမဟုတ်ပေ။ ဥပမာအားဖြင့် ပေတံကို ရိုဟင်ဂျာ ဘာသာ စကားဖြင့်ဖစ်တီ ဟိုင်မ် (fit-haim) ဟု ပြောလေ့ရှိသည်။ ဖစ်တီ (Fit) သည် အင်္ဂလိပ်စာ " ဖီ (တီ) feet" မှ ဖြစ်ပြီးဟိုင်မ် (haim) သည် တုတ်ချောင်းအတွက် သုံးသော ရိုဟင်ဂျာစကားလုံး ဖြစ်သည်။ ရိုဟင်ဂျာ ဘာသာဖြင့် ဘာသာပြန်လျှင် "တိုင်းတာရန်တုတ်ချောင်း (Feet stick)"ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။

ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းရှိ အင်္ဂလိပ်စကားပြောသော အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ ရှိနေသည်ကို စဉ်းစားကြည့်ပါ။ သဘာဝအားဖြင့် အင်္ဂလိပ်အသုံးအနှုန်း နှင့် အင်္ဂလိပ် မွေးစားစကားလုံးသစ်များ တိုးပွားလာသည်ကို တွေ့ရပါလိမ့်မည်။

ရက်သတ္တပတ်တွင်းရှိ နေ့ရက်များ

အင်္ဂလိပ်	ရိုဟင်ဂျာ	ရခိုင်	မြန်မာ
Sunday	Roibar ရီအို(ယ်)ဘာရ်	Talogganing ning တလင်းဂန်နီနီ	တနင်္ဂနွေ
Monday	Shombar ရှောမ်ဘာရ်	Talonla တလင်းလာ	တနင်္လာ
Tuesday	Mongolbar မော်န်ဂေါလ်ဘာရ်	Ong ga ning အင်ဂါနီ	အင်္ဂါ နေ့
Wednesday	Budbar ဘူတ်ဘာရ်	Budahoo ning ဘုထျအဟူးနီ	ဗုဒ္ဓဟူး နေ့
Thursday	Bishibbar ဘီရှီဘာရ်	Kra tha pa dee ning ကသတျာပတီးနီ	ကြာသပတေး နေ့
Friday	Shukkurbar ရုကုရ်ဘာရ်	Thout kra ning ထောက်ကြာနီနီ	သောကြာ နေ့
Saturday	Shonibar ရှောနီးဘာရ်	Saning ning စန်နီနီ	စနေ နေ့

သချာဘာသာရပ်

ရိုဟင်ဂျာစကားသည် ကိန်းကဏန်းများအတွက် ဝေါဟာရစကား များရှိသော်လည်း အတွက်အချက် အမြင်ယူဆချက်များကိုမူ စံ မြန်မာဟန်ဖြင့် ဖော်ပြလေ့ရှိကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ ပေါင်း (pong), အနှုတ် (annok), အမြောက် (amrok), အစား (assa), အပိုင်ကိန်း (appaing king) တို့အပြင် အခြားဆင်တူ စာလုံးများကိုလည်း မြန်မာဘာသာမှ မွေးစားသုံးစွဲကြသည်။ ရိုဟင်ဂျာဘာသာတွင် ပုံသဏ္ဍာန်အတွက် အခေါ်အဝေါ်များ ရှိပေသော်လည်း သင်ကြားရာတွင်မူ မြန်မာ အခေါ်အဝေါ် များကိုသာ အသုံးပြုကြပါသည်။

အင်္ဂလိပ်	ရိုဟင်ဂျာ	ရခိုင်	မြန်မာ
0 zero	Sifir စီးစီးရ်	thun ra သုည	၀ သုည
1 one	Ek အေချ	Tite တိုကျ	၁ တစ်
2 two	Dui ဒူ (ယျ)	Hnait နှစ်	၂ နှစ်
3 three	Theen တိနျ	Thone သုံး	၃ သုံး
4 four	Sair ဆိုင် (ရ်)	Lay လေး	၄ လေး
5 five	Fäs ဖိစ်	Ngaa ငါး	၅ ငါး
6 six	So ဆော	Kraut ခြောက်	၆ ခြောက်
7 seven	Hät ဟတ်	Ka-night ခနိကျ	၇ ခုနှစ်
8 eight	Äashto အရှ်ထော်	Shyte ရှိုက်	၈ ရှစ်
9 nine	No ရိုင် (တ်)	Go ည	၉ ကိုး
10 ten	Dosh ဒေါရှ်	Dasay တစ်ဆယ်	၁၀ တစ်ဆယ်

ဤထုတ်ပြန်ကြေညာချက်ကို ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာန နှင့် ယူကေအစိုးရ၏ UK aid မှ ငွေကြေး ထောက်ပံ့ထားပါသည်။ ဤစာတမ်းတွင် ဖော်ပြထားသည့် အမြင်များသည် ဆွစ်ဇာလန်အဖွဲ့ချုပ်နှင့် UK အစိုးရတို့၏ တရားဝင် နိုင်ငံခြားရေးမူဝါဒနှင့် မညီသည့်နည်းနှင့်မဆို ထင်ဟပ်ဆက်သွယ်ခြင်း မရှိပါ။ UK အစိုးရ နှင့် ဆွစ်ဇာလန်အဖွဲ့ချုပ် တို့သည် ဤအစီအရင်ခံစာတွင်ပါဝင်သော အချက်အလက်များအား အသုံးပြုခြင်းအတွက် တာဝန်ခံမည်မဟုတ်ပါ။

